

“Medeniyet Kurucu İrade Olarak Büyük Doğu,

İslamî nizam İdeali Olarak Başyücelik.”

1. Giriş: Üstad’ı Şahsiyle Değil, Davasıyla Anlamak

Kıymetli Gönüldaşlarım,

Vatanımızın, milletimizin ve Türkiye’nin yeni dünya düzeninde üstlenmek zorunda olduğu tarihî rolün çerçevesini kuru temennilerle değil, sistemli bir medeniyet teklifiyle ortaya koyan iki büyük mütefekkir vardır: Necip Fazıl Kısakürek ve Salih Mirzabeyoğlu.

Bu sohbetimizde, bu büyük yürüyüşün ilk büyük hamlesini; Üstad Necip Fazıl’ı, Büyük Doğu davasını ve İslamî medeniyet kurucu irade olarak Büyük Doğu’nun mânâsını konuşacağız.

Fakat Üstad’ı yalnız bir şair, bir edebiyat adamı, bir hatip, bir tiyatro yazarı yahut bir polemikçi olarak ele almayacağız. Elbette Üstad büyük bir şairdir. Türkçenin en kudretli kalemlerinden biridir. Şiiriyle, tiyatrosuyla, konferanslarıyla, fikrî yazılarıyla, hitabetiyle ve polemikleriyle büyük bir tesir sahibidir.

Fakat bütün bu vasıflar, onun “varlık sebebim” dediği davaya bağlanmadığı takdirde eksik anlaşılır. Çünkü Üstad’ı Üstad yapan asıl şey yalnız kelime hâkimiyeti, şiir kudreti veya şahsî karizması değildir. Onu Üstad yapan asıl vasıf, ümmetin mağlubiyet devrinde ortaya koyduğu medeniyet kurucu iradedir.

Biz bugün Üstad Necip Fazıl’ı konuşurken aslında yalnız bir şahsiyeti değil; bir davayı, bir istikameti, bir ümmet

mesuliyetini ve bir medeniyet kavgasını konuşacağız. En önemlisi de Üstad'ın şahsında bayraklaşan Başyücelik idealini konuşacağız.

Bugün belki en büyük problemimiz de tam burada başlıyor. Üstad'ı çok konuşuyoruz; fakat çoğu zaman Üstad'ın asıl meselesini konuşmuyoruz. Şiirini, öfkesini, polemiklerini, mahkemelerini ve şahsî mizacını, verdiği üstün mücadeleyi konuşuyoruz; fakat onun bütün bunların arkasında niçin yaşadığını, niçin kavga ettiğini, niçin bedel ödediğini ve niçin “İdeolocya Örgüsü varlık sebebidir” dediğini yeterince konuşmuyoruz.

Oysa Üstad'ı şahsî taraflarıyla konuşup davasına gelince susmak, onu anlamak değil; onu esas mevzusunun dışına çekmektir. Üstad'ı anlamak isteyen herkes, onun şiirini, sanatını, polemiğini ve şahsiyetini nihayetinde bağlandığı Büyük Doğu davası içinde değerlendirmek zorundadır. Çünkü Üstad'ın hayatındaki bütün kuvvetli vasıflar, Büyük Doğu davasına bağlandığı zaman gerçek mânâsını bulur.

Peki, bu iddia nereden doğdu?

Niçin böyle bir davaya ihtiyaç duyuldu?

2. Tarihî Zemin: Osmanlı'dan Sonra Değişen Medeniyet Merkezi Olmuştur.

Aziz dostlar,

Bir medeniyetin devlet planında tasfiye edilmesi, o medeniyetin ruhunun tükendiği mânâsına gelmez. Osmanlı bahsinde meseleyi ne kolaycı bir “medeniyet tükendi” yorumuna indirgemek doğrudur, ne de bütün olup biteni yalnız dış güçlerin müdahalesiyle açıklamak yeterlidir.

Burada daha derin ve daha acı bir mesele vardır: Modernite karşısında yaşanmış olan bocalama, aydın zümrede başlayan fikrî savrulma, devlet katında ortaya çıkan irade zaafı ve dış müdahalelerin bu zaafi fırsata çevirmesi...

Osmanlı'nın son döneminde Batı'nın bilim ve teknoloji sahasında katettiği mesafe, buna bağlı olarak kurduğu sömürge alanları, elde ettiği maddî imkânlar ve hayat konforu, Osmanlı aydın zümresinde derin bir hayranlık ve özenti doğurmuştur. Bu hayranlık zamanla yalnız teknik üstünlüğü takdir etmekle kalmamış; Batı'nın insan, toplum, hukuk ve devlet telakkisini de ölçü kabul etmeye yönelmiştir.

Asıl savrulma burada başlamıştır.

Çünkü bir medeniyet, karşısındaki gücün tekniğini alabilir. Silahını, makinesini, fennini, kurum tecrübesini inceleyebilir, istifade edebilir. Fakat karşısındakinin insan anlayışını, hayat anlayışını, hukuk anlayışını ve devlet anlayışını kendi ölçüsünün yerine koymaya başladığı zaman mesele artık teknik alışveriş olmaktan çıkar,

Bu, merkez kaymasıdır ki kendisini inkara da kadar gider...

Merkez dediğimiz şey şudur: İnsan hayatı neye göre yaşayacak? Toplum kendisini hangi değerler etrafında kuracak? Devlet hangi anlam dünyasını esas alarak şekillenecek? Hukuk neyi koruyacak? Eğitim nasıl bir insan yetiştirecek? Şehir nasıl bir hayat tarzı üretecek?

İşte bunlar bir “devletin” temelini, meşruiyetini, anlam dünyasını oluşturan meselelerdir.

Osmanlı'nın son döneminde yaşanan büyük buhran tam da budur. Sahih İslâmî anlayıştan uzaklaşma, aydın zümrede başlayan Batı hayranlığı, devlet katındaki irade zaafı ve toplumdaki çözülme birbirini beslemiştir.

Fakat burada dikkat edilmesi gereken nokta şudur: Çözülen şey, İslâm temelli medeniyet iddiasının hakikati değil; o iddiayı taşıyacak idrak, irade ve devlet kudretidir. İslâmî medeniyet ruhu anlamsızlaşmamış; fakat onu çağın şartları içinde temsil edecek anlayış savrulmuş, bünye zaafa düşmüştür.

Osmanlı bu bocalamayı kendi temelleri üzerinden aşacak kudreti zamanında gösteremeyince, pusuda bekleyen iç ve dış düşmanlar bu zaafı değerlendirmiş; neticede İslâmî temellere ve Ehl-i Sünnet anlayışına bağlı taşıyıcı yapı devlet planında tasfiye edilmiştir. Buna rağmen aziz İslâm'ın, adalet telakkisinin, cemiyet ahlâkının ve medeniyet hafızasının ruhu milletin bünyesinden tamamen sökülüp atılamamıştır.

Osmanlı'nın tasfiyesi, İslâmî yaşam tarzının tasfiyesi mânâsına gelmiştir. Zira Osmanlı, çağının şartları içerisinde, İslâm'ın hayatı düzenleyen yönünün tarih sahnesindeki müşahhas şekliydi. Hukukundan eğitimine, cemiyet düzeninden devlet telakkisine kadar hayatın merkezinde İslâmî ölçü vardı.

Osmanlı'nın ardından kurulan yeni düzen yalnızca yönetim modelini değiştirmemiş. Kanunlarını, kurum mantığını, eğitim anlayışını ve insan tasavvurunu Batı'dan tercüme ederek almıştı. Böylece değişen şey, saltanatın yerine cumhuriyetin gelmesinden ibaret olmamış; hayatın referans merkezi değiştirilmiştir.

Nitekim Üstad Necip Fazıl, İdeolocya Örgüsü'nde Başyücelik sistemini "en ileri Cumhuriyet" olarak tavsif eder. Bu da gösterir ki mesele, cumhuriyet kelimesine yahut yönetim biçiminin isimlendirilmesine takılıp kalmak değildir. Asıl mesele, o yönetim biçiminin hangi dünya görüşüne, hangi ahlâk anlayışına, hangi hukuk telakkisine ve hangi medeniyet ölçüsüne; hasılı hangi iradeye bağlı olarak kurulacağıdır.

Dolayısıyla burada itiraz edilen şey, sırf yönetim şeklinin değişmesi değil; medeniyet tercihinin değiştirilmesi ve bu tercihin millete zorla, baskıyla, dipçikle ve idam sehpalarıyla dayatılmış olmasıdır.

Müslümanlar ilk defa kendi tarih coğrafyasında şu ağır gerçeğe karşı karşıya kalmışlardır: İslâm'ın hayata ve hayatın işleyişine kaynaklık etmesi durumu ortadan kaldırılırken, onun yerine yeni bir hayat ölçüsü zorla yerleştirilmiştir.

Müslümanların tekbirlerle fethettikleri, aziz İslâm'ın değerlerine göre bir hayat tarzı inşa ettikleri bu topraklar, yüzyıllarca mücadele ettikleri Batılı medeniyet havzasının değerleriyle şekillendirilen hâkimiyet alanlarına dönüştürülmüştür.

Daha düne kadar hukuku, eğitimi ve cemiyet düzenini belirleyen İslâm yalnız kamusal alandan uzaklaştırılmamış; onu öğreten, taşıyan ve nesilden nesile aktaran bütün vasıtalar tasfiye edilmiştir.

Medreselerin kapatılması, eğitim dilinin değiştirilmesi, harf inkılâbıyla kültür hafızasının ortadan kaldırılmaya çalışılması ve İslâmî bilginin kurumsal taşıyıcılarının tasfiyesi, toplumun yalnız yönetimden değil, kendi anlam dünyasından da koparılması demektir.

Müslümanlar ilk defa kendi vatanında yalnız başka bir idare altında değil, daha düne kadar fiilen hükmettikleri dünyaların anlam düzeni içinde yaşamaya zorlanmıştır.

Bu şartlarda ortaya çıkan durum Müslümanlar açısından yalnız siyasî değil, varoluşsal bir tehdit haline gelmiştir.

İşte Büyük Doğu, tam da bu kopuş zemininde doğmuştur. İslâm'ın hayat tarzı ve nizam olarak varlığının devlet planından tasfiye edildiği, Müslümanların kendi vatanlarında İslâm'a göre değil, ona rağmen kurulmuş bir hayat düzeni içinde yaşamaya zorlandığı, hatta İslâm'ın topyekûn dünya sahnesinden silinmek istendiği bir vasatta ortaya çıkmıştır.

3. Büyük Doğu'nun Doğuşu: Şahsî Dindarlık Değil, Medeniyet Davası

Üstad Necip Fazıl'ın Büyük Doğu mücadelesi, mevcut düzene karşı yalnız bir ahlâkî itiraz veya bir reaksiyon yahut geçmişe dönüş çağrısı şeklinde olmamıştır. Büyük Doğu, İslâm'ın yeniden hayatı kuran ölçü hâline gelmesi için ortaya konmuş medeniyet çapında bir nizam teklifi olarak doğmuştur.

Bu yüzden Büyük Doğu'yu yalnız bir dergi, yalnız bir fikir hareketi, yalnız bir edebî çevre olarak görmek, onun asıl mânâsını daraltacaktır. Büyük Doğu, yıkılan bir devletin, yok edilmeye çalışılan bir medeniyetin ardından İslâmî ölçüyü yeniden hayatın merkezine yerleştirme iradesi olarak görülmelidir.

Üstad'ın büyüklüğü burada aranmalıdır. O, Müslümanların önüne yalnız bir hassasiyet koymadı. Yalnız “dindar olun”, “ahlâklı olun”, “geçmişinizi sevin” demedi. Elbette bunları söyledi; ama mesajını bunlarla sınırlamadı. Müslümanlara yeniden bir dünya görüşü, yeniden bir nizam fikri, yeniden bir medeniyet ideali teklif etti.

Bu noktada Üstad'ın Seyyid Abdülhakîm Arvasi Hazretleriyle karşılaşmasını da doğru anlamak gerekir. Bu karşılaşma elbette onun şahsında büyük bir manevî dönüşe vesile olmuştur. Fakat Üstad, bu karşılaşmayı yalnız kendi şahsî dindarlığının vesilesi yapmakla yetinmemiştir.

Meseleyi “namazımı kılayım, orucumu tutayım, şiirimi ve hikâyemi yazayım, entelektüel bir şair ve güçlü bir edebî kalem olarak hayatımı sürdürüyüm” seviyesinde bırakmamıştır. O irfan

kaynağından aldığı ölçüyü ferdî hayatının ötesine taşımış; onu bir medeniyet davasının kuruluş zemini hâline getirmiştir.

Üstad'ın yerleşik Batıcı düzenle kavgası, sıradan bir siyasî muhalefet değil, hayatın hâkim ölçüsü üzerine verilmiş bir kavgadır: Ya Batıcı hâkimiyetin kurduğu hayat düzeni sürecektir ya da İslâm, yeniden hayatı kuran ölçü olarak hâkim olacaktır.

İşte Üstad'ın büyüklüğü burada aranmalıdır. O, İslâmî hassasiyeti şahsî kemal arayışıyla sınırlamamış; iman, fikir, sanat, aksiyon ve nizam idealini aynı kök gayeye bağlamıştır. Büyük Doğu'nun doğuşu da bu noktada mânâ kazanır. Çünkü Büyük Doğu, ferdî dindarlığın değil; İslâm'ın yeniden hayatı, cemiyeti ve medeniyeti kuran ölçü hâline gelmesi davasıdır.

Bugün Büyük Doğu-İBDA çizgisini diğer birçok kesimden ayıran bariz vasıflardan birisi de, bu zor ama Müslümanlar olarak aşmak zorunda olduğumuz yola talip olmasıdır.

İnsanımızın İslâmî ilimleri, ilmihal bilgilerini, güzel ahlâkın vasıflarını öğrenmesi için çabalamak elbette kıymetlidir. Camiler, okullar, kurslar, sohbet halkaları, irşad faaliyetleri elbette değerlidir. Fakat bütün bu faaliyetler, hayatın bütün sahalarını kuşatan kök bir gayeye bağlanmadığı takdirde dağınık kalır. Dalları çoğalır; fakat kök zayıfsa meyve beklenen ölçüde ortaya çıkmaz.

Bugün birçok çevrenin gelip dayandığı yer de burasıdır: “Şu kadar cemaatiz, şu kadar hocamız var, şu kadar okulumuz var, camilerimiz var, sohbetlerimiz var; fakat toplumsal şartları belirleyici olamıyoruz.” İşte bunun cevabı da burada saklıdır. Faaliyet çoktur; fakat o faaliyetleri aynı medeniyet gayesine bağlayan nizam fikri zayıftır. Üstad'ın yaptığı ise tam da bu dağınıklığı aşmak, bütün dalları aynı köke bağlamak ve

Müslüman'ın şahsî dindarlığını medeniyet kurucu bir iradeye yükseltmektir.

Bu sebeple Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi'nin Üstad Necip Fazıl hakkındaki değerlendirmesi son derece manidardır. Coşan Hocaefendi, Necip Fazıl'ı yalnız bir dost, bir kardeş, bir edebiyatçı olarak değil; “bir bayrak”, “İdeolocya Örgüsü'nün muallimi” ve insanları Hakk'a, imana, İslâm'a hizmete davet eden “bir mücahit, bir aksiyon insanı” olarak tavsif eder.

Bu ifade çok önemlidir: “Necip Fazıl bir bayrak...”

Bayrak, yalnız bir şahıs değildir. Bayrak, bir istikamettir. Bayrak, bir davadır. Bayrak, altında toplanılacak ölçüdür. Üstad'ın “bayrak” oluşu da burada aranmalıdır. O, kendi şahsını büyütme için değil, davasını görünür kılmak için konuşmuştur. Şiiri de, tiyatrosu da, konferansı da, polemigi de, çilesi de, mahkemesi de bu davaya bağlandığı ölçüde mânâ kazanır.

Üstad'ın genç yaşta Fransa'ya gönderilmesi ve orada kısa süreli de olsa Batı'yı doğrudan tanıma imkânı bulması, onun fikrî serüveni bakımından ayrıca önemlidir. Fakat bu tecrübe onda Batı karşısında hayranlık ve teslimiyet doğurmamıştır.

Çünkü bazıları Batı'yı tanımayı Batılılaşmak sanır; bazıları karşısındaki gücü tanıdığı anda ona teslim olur; bazıları da Batı'dan öğrendiğini kendi medeniyetine karşı kullanır. Üstad ise Batı'yı tanımış, fakat Batı'ya teslim olmamış; gördüğünü, öğrendiğini ve tecrübe ettiğini kendi iman ve medeniyet davasının malzemesi hâline getirmiştir.

İnsan bünyesi nasıl aldığı gıdayı parçalar, hazmeder ve kendi varlığına katarsa; Üstad da Batı'dan gördüğünü, öğrendiğini ve tecrübe ettiğini aynen nakletmemiş, kendi iman merkezinde

eritmiş, dönüştürmüş ve Büyük Doğu dünya görüşünün inşasında kullanmıştır.

Bu yüzden Büyük Doğu, Batı taklidi bir modernleşme projesi değildir. Üstad, İslâm'ı çağa uydurmak adına tahrif etme yoluna gitmemiştir. Aksine, İslâm'ı sahih ölçüsüyle kavramanın, ondan taviz vermeden çağın meselelerine cevap verecek bir idrak ve nizam dili kurmanın mücadelesini vermiştir.

Bugün Üstad'ı yalnız “şahsî hataları”, polemikleri, öfkeleri veya siyasî mücadeleleri üzerinden konuşmaya çalışan dil, çoğu zaman onun asıl davasını gölgelemektedir. Bu tavrı her zaman masum bir biyografik merak olarak görmek mümkün değildir. Çünkü Üstad'ın şahsına büyüteç tutup “varlık sebebim” dediği davayı geri plana itmek, neticede Büyük Doğu dünya görüşünün ve Başyücelik idealinin üstünü örtmeye yarar.

Elbette hiçbir insan hatadan münezzeh değildir. Fakat bir mütefekkeri kendi davasından kopararak konuşmak, fikrî ciddiyet değil, ölçüyü kaybetmektir. Üstad'ın şahsını konuşup davasını susturmak, onu anlamak değil, mevzusunun dışına çekmektir.

4. Başıyücelik: Nizam ve Medeniyet Teklifi

Büyük Doğu Dünya Görüşünün ruhu olan İdeolocya Örgüsü, İslâm'ın bu topraklardan ve tüm dünyadan silinme çabalarına karşı bir medeniyetin yeniden varoluş hamlesi olarak doğmuştur.

Üstad Necip Fazıl'ın "varlık sebebim" dediği bu eser, Müslümanların yüzyıllardır ihmal ettikleri ve içinden çıkamadıkları modernizmle de hesaplaşmasını fikir planında tamamlamış olarak yeni dünyada yeniden varlık gösterme davasının temel metni olarak ortaya konulmuştur.

"Örgü" kelimesi burada boşuna seçilmiş değildir. İnsana, devlete, cemiyete, otoriteye, ahlâka, iktisada ve kültüre dair her bahis aynı merkezî bir anlayıştan beslenmediği sürece parçalı kalır. Bir ideale bağlanmayan parçalı faaliyetler bütün bir netice doğuramaz. Parçalı kalan fikir, parçalı insan üretir. Parçalı insan da bütün bir ideali gerçekleştiremez.

İdeolocya Örgüsü, dağılmış bir ümmetin zihnî haritasını yeniden kurma teşebbüsüdür.

Tam da bu noktada Başıyücelik ideali ortaya çıkar.

İslâm'ın devlet planındaki temsilinin tasfiyesine karşı Üstad Necip Fazıl, Başıyücelik idealini ortaya koymuştur. Başıyücelik yalnızca teorik bir tasavvur değildir. İslâmî hâkimiyetin cemiyet planında yeniden tesisini hedefleyen somut bir nizam teklifidir. Bu teklif, Sahih bir islamî anlayış üzerinden Müslümanca bir yaşam tarzını mümkün kılacak şekilde, İslâm'ı

vicdana hapsedilmiş bir inanç olmaktan çıkarıp hukukta, siyasette, eğitimde ve cemiyet düzeninde hâkim ölçü hâline getirme iddiasını taşır.

Başyücelik’i yalnız bir yönetim modeli gibi okuyan, onun fikrî kökünü ıskalar. Başyücelik bir teknik tercihten önce bir istikamet beyanıdır. Otorite ya Hakk’a nisbetlidir ya güce. Eğer güce, çoğunluğa yahut bir kesime nisbetliyse, en parlak sistem bile adaletsizliğe evrilir. Eğer Hakk’a nisbetliyse, devlet tahakküm değil, emniyet mekanizması olur.

Bu mânâda Başyücelik, otoriteyi artırma değil; otoriteyi yerli yerine koyma iddiasıdır.

Burada Başyücelik’i yalnız bir “devlet modeli” olarak daraltmamak gerekir. Başyücelik bir dünya görüşü etrafında, “devletin” hangi ölçüye göre kurulması gerektiğini, bütün bir varlık telakkisi içinde insanın nasıl tanımlanması gerektiğini, otoritenin hangi hakikate nisbet edilmesi gerektiğini, hukukun neyi koruması ve cemiyet hayatının hangi medeniyet idealine bağlanması gerektiğini gösteren bir nizam teklifidir. İdeolocya Örgüsü’nde ortaya konulan ana damar da budur: Dağılmış fikir parçalarını, hayatın bütün sahalarını kuşatan bir medeniyet örgüsü hâline getirmek.

5. Bugünkü Mesele: Şikâyet Değil Teklif

Aziz kardeşlerim,

Burada meseleyi bugüne bağlamak zorundayız.

Çünkü Başyücelik ideali Bugünün meselelerine hangi ölçüyle bakacağımızı tayin eden bir idrak meselesidir.

Bugün, içine hapsedildiği kalıpları kırmaya ve yeniden varolmaya çalışan Türkiye, yerleşik küresel sistemin kuşatması içinde kendisine bir çıkış yolu aramaktadır. Bu arayışın içinde devletin, hükümetin, siyasetin karşı karşıya kaldığı zorlanmalar vardır. Küresel düzenin baskıları, ekonomik mecburiyetler, diplomatik dengeler, uluslararası hukuk dayatmaları ve içeride oluşmuş alışkanlıklar birçok sahada açık ve köklü pozisyon almayı zorlaştırmaktadır.

Bunu görmek gerekir.

Fakat bu zorluğu görmek, millet olarak susmayı gerektirmez. Tam tersine, hükümetlerin pozisyon almakta zorlandığı veya çeşitli sebeplerle ağır hareket ettiği sahalarda milletin, millete öncülük eden derneklerin, vakıfların, sivil toplum yapılarının, yerli ve millî hassasiyet taşıyan çevrelerin daha dikkatli, daha cesur ve daha teklif sahibi olması gerekir.

Bugün eğitimden aileye, kültürden medyaya, gençlik meselesinden üretim düzenine kadar birçok sahada ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Doğurganlık oranının 1,43 gibi son derece düşük, hatta tehlikeli seviyelere gerilemiş olması, meselenin yalnız ekonomik şartlarla açıklanamayacak kadar derin bir aile, hayat tarzı ve gelecek tasavvuru krizine dönüştüğünü

göstermektedir. Hükümetin bu tabloyu ne ölçüde doğru okuduğu yahut hangi iç ve dış zorlanmalar sebebiyle gerekli adımları atmakta geciktiği ayrıca tartışılabilir.

Fakat şu açıktır: Bu meseleleri yalnız hükümetlerin omzuna bırakarak çözemeyiz. Neticede bunlar sadece hükümet meselesi değil, bir milletin varoluş davasıyla ilgili meselelerdir. Millet sahip çıkarsa, hükümetler de er veya geç görmek, duymak ve pozisyon almak zorunda kalacaktır. Bu yüzden millete öncülük eden derneklerin, vakıfların ve yerli-millî hassasiyet taşıyan sivil yapıların bu sahalarda söz söylemesi, teklif geliştirmesi ve meseleyi gündemden düşürmemesi gerekir.

Biz artık çocuklarımızı on iki yıl boyunca ne öğrettiği, hangi insan tipini hedeflediği, hangi ahlâkî ve fikrî ölçüyü esas aldığı belirsiz bir eğitim düzenine teslim etmek istemiyoruz. Çocuğu aileden alan, yıllarca okul sıralarında tutan; fakat lise sonunda onu ne sağlam bir meslek sahibi, ne güçlü bir şahsiyet, ne dinî-ilmî ölçü kazanmış bir genç, ne de hayata hazırlanmış bir insan olarak geri veren anlayışı daha fazla taşımak istemiyoruz.

Bir çocuk on iki yıl eğitimden geçiriliyorsa, o çocuk ya ilim yolunda ciddi bir seviye kazanmalı, ya meslekî bir maharet edinmeli, ya da en azından dinini, ahlâkını, ailesini, vatanını, milletini ve hayat karşısındaki mesuliyetini bilecek bir şahsiyet hâline gelmelidir. Fakat bugün birçok gencimiz, yıllarını okulda geçirdikten sonra ne sanayiye girecek yaşta ve maharette, ne bir meslek disiplinine sahip, ne de kendi medeniyet değerleriyle yoğrulmuş bir şahsiyet olarak hayata atılabilmektedir.

Üniversite meselesinde de aynı dert vardır. Biz üniversite açılan memleketlerde ahlâkın, ilmin, fikrin, kitaplığın, araştırmanın, sanatın, üretimin ve medeniyet şuurunun yükselmesini isteriz. Üniversite demek, bir şehre yalnız öğrenci kalabalığı taşımak

değildir. Üniversite demek, o şehrin ilim seviyesini, kültürünü, ahlâkını, çalışma disiplinini ve ufkunu yükseltmek demektir.

Fakat bugün birçok yerde üniversite açıldığı zaman önce kütüphaneler, araştırma merkezleri, fikir halkaları, sanat mahfilleri değil; barlar, kafeler, tüketim mekânları ve gençliği savuran hayat alanları çoğalıyor. Biz böyle bir üniversite anlayışını daha fazla taşımak istemiyoruz.

Aile hukukunda da aynı şekilde ciddi bir muhasebeye ihtiyaç vardır. Aileyi koruma iddiasıyla çıkarılan bazı düzenlemelerin uygulamada aileyi daha kırılgan, erkeği ve kadını birbirine karşı daha güvensiz, çocukları da daha sahipsiz hâle getiren sonuçlar doğurduğunu konuşmak zorundayız. Hukuk, aileyi dağıtan değil, aileyi koruyan bir ölçüye dayanmalıdır. Masumiyet karinesini, adaleti, hakkaniyeti ve ailenin bütünlüğünü zedeleyen her uygulama yeniden değerlendirilmelidir.

Biz aileyi, yalnız bireylerin çatışma alanı gibi gören değil; neslin, ahlâkın, merhametin, sadakatin ve milletin devamını sağlayan temel müessese olarak kabul eden bir hukuk anlayışı istiyoruz.

Bütün bu meseleler birbirinden kopuk değildir. Eğitimdeki savrulma, ailedeki çözülme, üniversitedeki ruhsuzluk, medyadaki ahlâkî çürüme, şehir hayatındaki dağılma ve gençlikteki yönsüzlük aynı merkez kaybının neticeleridir.

Biz dinimizden, imanımızdan, ahlâkımızdan gelen değerlerin; bin yıllık tarih içinde bu temele bağlı olarak oluşmuş kültürümüzün yeniden aileye, sokağa, mahalleye, şehre, okula, üniversiteye, bürokrasiye, meclise dönmesini istiyoruz.

Büyük Doğu'yu istemek işte bunu istemektir.

Büyük Doğu'yu istemek, yalnız geçmişini sevmek değildir. Büyük Doğu'yu istemek, Sultan Alparslan'ın Malazgirt'te açtığı kapının mânâsına sahip çıkmaktır. Büyük Doğu'yu istemek, Sultan Fatih'in İstanbul'da inşa ettiği iradeyi bugünün şartlarında yeniden hâkim kılmaktır. Büyük Doğu'yu istemek, aziz İslâm'ın hayatı kuran ölçü olmasını istemektir. Başyücelik'i istemek de bu ölçünün hukuk, eğitim, aile, kültür ve medeniyet planında yeniden var olmasını istemektir.

Milletin yerli ve millî duruşu, yalnız seçim zamanlarında hatırlanacak bir slogan değildir. Yerli ve millî olmak; kendi imanına, kendi ahlâkına, kendi ailesine, kendi eğitim anlayışına, kendi üretim düzenine ve kendi medeniyet tasavvuruna sahip çıkmakla; bunlara uygun düzenlemeleri istemek, teklif etmek ve hayata geçirme iradesi göstermekle anlam kazanır.

Bu da yalnız tepkiyle olmaz; teklif ister.

Yalnız şikâyetle olmaz; ölçü ister.

Yalnız “istemiyoruz” demekle olmaz; “ne istiyoruz, ne teklif ediyoruz, nasıl bir hayat düzeni kurmak istiyoruz?” sorularına cevap vermek gerekir.

İşte Büyük Doğu ve Başyücelik idealinin bugünkü mânâsı burada yeniden görünür hâle gelir. Biz yerleşik küresel düzenin kurguladığı yeni dünyada onların bir parçası olarak mı yer alacağız, yoksa kendi medeniyet tasavvurumuzla mı var olacağız?

Asıl soru budur.

Türkiye, yüz yıldır Batıcılığın farklı versiyonları üzerinden kendisini tanımlama yoluna gitmiş olmasına rağmen, geldiği nokta ortadadır. Her geçen gün biraz daha köklerinden, millet olma vasıflarından ve tarihî şahsiyetinden uzaklaşmakta; kendi kendisine yabancı hâle gelmektedir. Türkiye'nin Batıcı olamayacağı, kendi varoluş şartları bakımından artık açıkça görülmüş ve tecrübeyle ispatlanmıştır.

Türkiye, yeni dünya düzeninde ancak kendi kökleri üzerinden, kendi imanından, kendi tarihinden, kendi medeniyet hafızasından ve kendi millet şahsiyetinden hareket ederek var olabilir. Fakat bu dönüş dar, kuru ve ırkçı bir anlayışla gerçekleşemez. Çünkü hiçbir ırkçı yaklaşım Türkiye'yi yeniden bir medeniyet havzası hâline getiremez.

Bu toprakların kurucu kudreti, İslâm'a nisbetle teşekkül etmiş tarihî şahsiyetinde, Ehl-i Sünnet merkezli medeniyet idrakinde ve Anadolu'yu yalnız bir coğrafya değil, bir dava ve nizam merkezi hâline getiren ruhunda aranmalıdır. Bu bakımdan Türkiye'nin yürüyeceği yol açıktır: Batıcılığın eklemelenmiş parçası olmak değil, kendi medeniyet tasavvuruyla yeni dünyanın karşısına şahsiyetli bir teklif olarak çıkmak.

Büyük Doğu'yu istemek de işte bu şahsiyetli varoluşu istemektir.

Küresel sistemin bize dayattığı hayat tarzına eklemelenerek, onun hukukuna, onun eğitimine, onun aile anlayışına, onun insan telakkisine razı olarak Müslüman bir gelecek kuramayız. Fakat kuru itirazla da yol alamayız. Mevcut dünya realitesini kavrayacağız; fakat ona teslim olmayacağız. Dünya şartlarını bileceğiz; fakat kendi ölçümüzü kaybetmeyeceğiz. Küresel düzenin baskısını göreceğiz; fakat kendi medeniyet teklifimizi diri tutacağız.

Bugün küreselci çevrelerin kendi aralarındaki çekişmeleri, gelecek tasavvurları, insanı, aileyi, toplumu ve devleti yeniden şekillendirmeye dönük projeleri kimi zaman komplo teorisi seviyesinde, kimi zaman da açık programlar hâlinde konuşulmaktadır. Fakat bizim açımızdan asıl mesele, onların ne düşündüğü, ne tasarladığı veya neyi öncelediği meselesi değildir. Elbette dünyayı, güç dengelerini ve küresel tasarımları görmek gerekir; fakat yalnız başkalarının planlarını konuşarak kendi yolumuzu bulamayız.

Bugün küreselci-Siyonist çevrelerin, devletimizin şekli, ideolojik istikameti, aile yapımız, eğitim düzenimiz, gençliğimiz ve insanımızın nasıl yaşayacağı hakkında düşünceleri, projeleri ve dayatmaları olacak da bu milletin kendisi için, kendi imanına, kendi tarihine ve kendi medeniyet iddiasına uygun bir teklifi olmayacak mıdır?

Asıl mesele şudur: Biz ne düşünüyoruz? Biz ne teklif ediyoruz? Biz nasıl bir insan, nasıl bir aile, nasıl bir eğitim, nasıl bir hukuk, nasıl bir şehir ve nasıl bir medeniyet tasavvur ediyoruz?

Kendi medeniyet tasavvurumuzla konuşabildiğimiz, yollarını döşeyebildiğimiz, teklifimizi bugünün şartları içinde anlaşılır ve uygulanabilir hâle getirebildiğimiz ölçüde bu kuşatmayı aşabiliriz.

İşte tam bu noktada Müslüman camia olarak kendimize de dönüp bakmak zorundayız.

Başyücelik gibi büyük bir ideal, Üstad Necip Fazıl'ın kurucu metinlerinde merkezî bir dava olarak ortaya konmuş; Mütefekkir Salih Mirzabeyoğlu tarafından Başyücelik Devleti bahsiyle yeniden ele alınmış, derinleştirilmiş ve cemiyet meydanında nizam kavgası hâline getirilmiştir. Fakat bütün bunlara rağmen, Müslüman camianın bu ideale müstakil

kitaplar, akademik çalışmalar, şerhler, sistemli izahlar ve halka dönük güçlü anlatımlar seviyesinde yeterince sahip çıktığını söylemek mümkün değildir.

Bu, acı bir tespittir; ama söylenmesi gerekir.

Başyücelik yıllarca sevenlerinin dilinde büyük bir ideal olarak yaşamıştır. Fakat onu çağın meselelerine uygulayan, gençlere anlatan, akademik zeminde müdafaa eden; hukuk, eğitim, iktisat, aile, kültür ve devlet bahislerine taşıyan çalışmalar son derece sınırlı kalmıştır.

Bu tablo bize şunu söylüyor: Müslüman camia, sevdiği davayı sistemleştirme, şerh etme, izah etme ve çağın meselesi hâline getirme bakımından ciddi bir zaaf yaşamıştır. Başyücelik'e muhabbet vardır; fakat Başyücelik üzerine fikrî mesai zayıftır. Üstad'a hürmet vardır; fakat Üstad'ın "varlık sebebim" dediği davayı çalışma konusu yapma iradesi zayıftır.

Bu noktada kendimize şu soruyu sormak zorundayız:

Eğer biz kendi imanımıza, itikadımıza, ahlâkımıza, hayat telakkimize ve medeniyet iddiamıza uygun bir nizam hayali taşımıyorsak, neyin şikâyetini yapıyoruz?

"Gençlik bozuluyor" diyoruz. "Aile çözülüyor" diyoruz. "Nesil savruluyor" diyoruz. "Kültürümüz eriyor" diyoruz. "Çocuklarımız elimizden gidiyor" diyoruz.

Peki, bu çocuklar hangi hayat düzeninin içinde büyüyor?

Hangi okul sisteminin içinde yetişiyor? Hangi medya ikliminin içinde şekilleniyor? Hangi hukuk anlayışının, hangi ekonomi düzeninin, hangi şehir hayatının, hangi kültür telakkisinin içinde nefes alıyor?

Müslüman, kendi değerler dünyasını inşa edemezse, başkasının kurduğu değerler dünyası içinde çocuk yetiştirmeye çalışır. Kendi dünya görüşünü hayatın ölçüsü hâline getiremezse, başkasının dünya görüşü içinde ahlâkını korumaya çalışır. Kendi medeniyet teklifini ortaya koymazsa, liberal, demokrat, seküler veya kapitalist hayata alanlarının içinde var olmaya mecbur kalır.

Hâlbuki sistemi oluşturan kurumlar, o sistemin dayandığı temel fikrin surete bürünmüş hâlleridir. Hangi sistemin içinden geçiyorsan, zamanla onun rengine boyanır, o fikrin insanı olmaya evrilirsin. Sistem kurmanın mantığı da budur: kendi ideal insanının yetişeceği vasatı inşa etmek.

Bu sebeple mesele gençliğin durup dururken bozulması değildir. Mesele, gençliğin içinde yaşadığı hayatın hangi ölçüye göre kurulduğudur.

Eğitim başka bir dünya görüşüne göre kurulmuşsa, medya başka bir insan tipi üretiyorsa, şehir hayatı başka alışkanlıklar dayatıyorsa, ekonomi başka arzular besliyorsa, gençlerin de zamanla o dünyanın insanına benzemesi kaçınılmaz hâle gelir. Liberal değerler etrafında şekillenmiş bir hayat alanında yetişen çocukların, zamanla liberal değerleri benimsemesinden daha tabii ne olabilir?

Müslümanlar ise çoğu zaman bu neticeyi sadece “gençlik bozuluyor”, “nesil bozuluyor” diye adlandırmaktadır. Oysa burada olup biten şey, bir ahlâkî bozulma değildir; gençlerin, içinde yaşadıkları hayat düzeninin telkin ettiği değerlerini benimsemesidir. Asıl mesele, başka fikirlerin kurduğu hayat düzeni içinde Müslümanca yetişmiş nesiller beklemektir.

6. Sonuç: Sen Yoksan Bu Dava Eksik Kalır

Aziz dostlar,

Bugün bize düşen vazife, Üstad'ı hatıra nesnesi hâline getirmek değildir. Onu yalnız edebiyat programlarında, anma toplantılarında, polemik bahislerinde veya şahsî menkıbelerde tüketmek, Üstad'a yapılacak en büyük haksızlıklardan biridir.

Üstad'ı gerçekten anlamak, Büyük Doğu'yu anlamaktır.

Büyük Doğu'yu anlamak, Başyücelik idealini anlamaktır.

Başyücelik idealini anlamak ise İslâm'ın yeniden hayatı kuran ölçü hâline gelmesi davasını sahiplenmektir.

Bu yüzden Başyücelik ideali yalnız bir çevrenin, bir grubun yahut dar bir kadronun ideali olarak görülemez. Ümmet, içine düştüğü yüz yıllık badireden, yok oluş tehlikesinden ve başkasının kurduğu hayat alanlarında eriyip gitme durumundan kurtulacaksa, bu ideali ciddiyetle sahiplenmek zorundadır.

Büyük Doğu'yu yalnız bir fikir hareketi yahut edebî hatıra olarak değil, medeniyet inşa edecek bir anlayış zemini olarak görmek; Başyücelik'i de bu zeminin nizam ve medeniyet planındaki teklifi olarak kavramak gerekir.

Ehl-i Sünnet temelli, yerli ve millî bir anlayış içinde, Anadolu merkezli bir idrakte teşekkül etmiş bu teklifin yerine konulabilecek derli toplu başka bir nizam idealinin de ortada bulunmadığı dikkate alınır, mevzuya ciddiyetle eğilenler açısından başka bir yol görünmemektedir.

Çünkü bugün ihtiyaç duyulan şey, Büyük Doğu'yu hatıra hâline getirmek değil; Başyücelik idealini yeniden Müslümanların önüne yaşanabilir, savunulabilir ve kurulabilir bir medeniyet teklifi olarak koymaktır.

Üstad'ın teklifinden daha bütünlüklü, daha sistemli ve daha sahici bir nizam teklifi ortaya konulmadığı müddetçe, Büyük Doğu ve İdeolojya Örgüsü'nde çerçevesi çizilen Başyücelik idealine sahip çıkmak her birimiz açısından fikrî, ahlâkî ve dinî bir mesuliyettir.

Bu mesuliyet nesli kurtarma mesuliyetidir.

Bu mesuliyet, geleceği kurma mesuliyetidir.

Bu mesuliyet, Müslümanların kendi imanına, kendi ahlâkına, kendi medeniyet iddiasına sahip çıkma mesuliyetidir.

Bu mesuliyet, Üstad'ın bayraklaştırdığı davayı yeniden Müslümanların gündemine taşıma mesuliyetidir.

Sen yoksan bu dava eksik kalır. Sen bu iradeye omuz vermezsen, bu ideal yalnız sözde kalır. Başyücelik davası seyredilecek bir ideal değil; sahiplenilecek, çalışılacak ve taşınacak bir mesuliyettir. Herkes kendi yerinden, kendi imkânı kadar bu davaya omuz vermedikçe; çoluk çocuk, kız kızan, aile ve toplum olarak başkalarının, başka ideolojilerin, başka yaşam tarzlarının, başka değerler dünyasının içinde dönüşmeye-savrulmaya devam edeceğiz.

Bu ideale destek vermemek en hafif tabirle mevcut çürümeye göz yummaktır...

Biz bu davayı, olması gereken zora talip olmak yerine kolayca kaçanlarla değil; olması gereken yönüyle sahiplenmeyi şeref

bilen halkımızın her kesiminden er yrekli yiğitlerle sürdüreceğiz. Sayımız az olabilir, imkânlarımız kısıtlı olabilir. Can pahası bu yolda azlık, hakikatten vazgeçmenin; imkânsızlık, yapılması gerekenden kaçmanın mazereti değildir. Az gidilse de mühim olan, olması gerekene doğru yol almaktır.

Vatanı yalnız elde tutulan bir toprak parçası değil; imanla fikrin, dava ile hayatın birleştiği bir varoluş coğrafyası olarak anlamayı bize Mütefekkir Salih Mirzabeyoğlu öğretmiştir. Onun “Vatan, fikrimin coğrafyasıdır; gerisi kuru toprak parçasıdır” mânâsındaki ölçüsünden hareketle söylersek, Büyük Doğu-İBDA davası neticede vatana sahip çıkma davasıdır.

Bu vatana, fikriyle, imanıyla, ahlâkıyla ve medeniyet iddiasıyla sahip çıkmaya azmetmiş yiğitlere selam olsun!